

УДК 338.467

ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ ТУРИСТСЬКИХ РИЗИКІВ В СИСТЕМІ ТРИСТОРОННІХ ВЗАЄМОВІДНОСИН СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ

Студ. І.Ю. Талько, гр. БМТБ-1-15

Науковий керівник доц. В.В. Костинець

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Сьогодні виникла гостра необхідність у реорганізації діяльності страховиків у сфері туристичного страхування, що має підвищити рівень надання страхових послуг на рівні міжнародних туристичних стандартів. Метою дослідження є визначення особливостей страхування туристських ризиків в системі тристоронніх відносин суб'єктів туристичного ринку. Відповідно завданнями дослідження є характеристика сутності туристичного страхування та встановлення його ролі у системі взаємовідносин «туроператор-турагент-турист».

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження виступає процес надання послуг туристичного страхування на ринку, а предмет дослідження становить власне страхування туристських ризиків в рамках туристичного страхування.

Методи та засоби дослідження. У процесі дослідження використано методи системного аналізу; монографічний, метод індукції та дедукції.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Наукова новизна отриманих результатів полягає в узагальненні підходів до розуміння особливостей страхування туристських ризиків у системі тристоронніх взаємовідносин. Практичне значення результатів дослідження пов'язане із можливістю використання основних положень суб'єктами туристичного ринку в професійній діяльності.

Результати дослідження. Основою виникнення страхових відносин між страховиком і страхувальником визнається наявність страхового ризику, здатного завдати матеріальної шкоди при його реалізації під впливом несприятливих факторів (ризикових обставин) і майнового інтересу страхувальника по компенсації можливих збитків або додаткових витрат. Безумовно, це характерно і для страхування в сфері туризму. В сучасних умовах аналіз особливостей розвитку туристичного страхування набуває особливої значущості у зв'язку з тим, що споживач туристичних послуг слабо обізнаний про ті ризики, які будуть супроводжувати його під час переїзду з місця постійного проживання на іншу територію з туристичною метою. На наявність тих чи інших ризиків, можливість їх реалізації і, як наслідок, величину збитку впливають різні фактори: географія і тривалість поїздки, використання транспортних засобів різних видів, політична і екологічна обстановка в країні тощо [3].

Страхування в туризмі – система взаємозв'язків між страховою компанією і туристом в ланцюжку «туроператор-турагент-турист» по забезпеченню захисту життя, здоров'я та майнових інтересів громадян під час туристичної подорожі. Сутність страхування визначається її функціями. Зміст ризикової функції страхування полягає у відшкодуванні ризику. Так як страховий ризик тісно пов'язаний з основним призначенням страхування по відшкодуванню міжнародних втрат потерпілим, то ризикова функція є головною. Весь перелік ризиків туристичної діяльності можна поділити на дві групи: ризики, які безпосередньо пов'язані зі здійсненням туристичної діяльності (фінансові, валютні, економічні тощо); ризики, які безпосередньо не пов'язані зі здійсненням туристичної діяльності (природні, стихійні, техногенні, екологічні тощо) [1]. Першу групу ризиків компанії страхують завжди, а ось до другої групи підходять вибірково. Вітчизняні страхові компанії для туристів та туристичних

фірм пропонують такі види страхування: від нещасного випадку та медичних витрат – 90%, багажу – 75%. Відповідальності туроператорів – 60%, від невиїзду – 25%, життя – 5%, авто-страхування 5%, неможливість здійснення турподорожей – 5% [2].

Страховий бізнес і туристична діяльність відносяться до сфери послуг, а послуги являють собою пропоновані до продажу товари, які складаються з дій, переваги або можливостей задоволення. При цьому страхова послуга є одночасно і споживчою, і фінансовою, в той час як туризм – тільки споживчою. Туристське страхування являє собою специфічний товар навіть в рамках страхування – надання фінансової послуги зі страхування операцій з надання іншої послуги, і в цьому полягає особливість туристського страхування як послуги. Можна сказати, що існують великі ризики під час реалізації туристичної послуги, так як туроператор співпрацює з туристичними агенціями, готелями, екскурсійними бюро, перевізниками. У випадку невиконання або неякісного виконання контрагентами своїх зобов'язань може виникнути загроза для туристів, що в свою чергу є загрозою для іміджу туристичного підприємства.

Незважаючи на позитивні тенденції розвитку страхування в туристичному бізнесі, сучасний світ потребує покращення та вдосконалення страхування в туризмі. Зафіксовано, що кількість туристів, які не можуть отримати медичну допомогу за кордоном збільшується. Все це відбувається через те, що значна частина ризиків, з якими споживач може зіткнутися на відпочинку, не компенсуються. Безліч ризикових подій, які можуть очікувати туриста кожного дня, не прописані в договорах страхування, або ж відносяться до додаткових випадків, які не завжди відшкодовуються страховиками. Причиною таких ситуацій є низькі тарифи на страхування туристів, які виїжджають за кордон. Не менш важливими проблемами виступає невисокий рівень страхової культури споживачів туристичних послуг, які купують страхові поліси разом з туристичними путівками, тоді як туроператори пропонують недорогі страхові поліси з мінімальним набором ризиків; невміння представників туристичних підприємств пояснити туристу механізм дії його полісу; несвоєчасне надання інформації про застрахованих у страхову компанію. Окрім того, у зв'язку з масовим розвитком туризму і зростанням жорсткої конкуренції на ринку страхування, відбувається збільшення кількості випадків шахрайства у сфері страхування туристичних послуг.

Висновки. Зростання туристичного потоку у світі та швидкий розвиток туристичного бізнесу особливо піднімає питання безпеки туристів під час подорожей. Особливість туристичного бізнесу проявляється у наявності різних факторів ризику, які мають безпосередній вплив, з одного боку – на діяльність туристичного підприємства, а з іншого – на туристів. Спираючись на це все, однією з найважливіших умов формування якісної подорожі та безпеки туриста є страхування, яке має задовольнити фундаментальну потребу – потребу в безпеці.

Ключові слова: страхування туристських ризиків, туроператор, турагент, ринок туристичних послуг, туристичне страхування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гвозденко А.А. Страхование в туризме: Учебное пособие. / А.А. Гвозденко. - М.: Аспект-Пресс, 2002. – 256 с.
2. Поколотний В.В. Проблемні аспекти розвитку та удосконалення системи туристичного страхування в Україні / В.В. Поколотний / Збірник наукових праць УкрДАЗТ. - №3. - 2017. – с.14-18.
3. Стремовська І.В. Економічна суть страхування / І.В. Стремовська // Інноваційна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc-gum/inek/2009_4/174/pdf/